

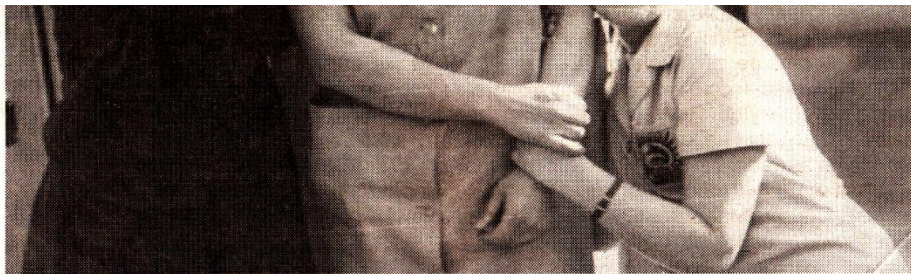

Пісня, що народилася у Верхові

Віра Аполлінаріївна народилася у 1935 році у селі Верхові Острозького району Рівненської області. Її село велике й дуже гарне, розташоване воно за 18 км від районного центру. Хата, де проживала сім'я Костюків, була дерев'яною, покрита очеретом. Біля хати росли три смереки і три волоські горіхи. Неподалік була криниця з дуже смачною водою. Поруч ріс сад, в якому були яблуні, вишні та груші. Посеред саду була викопана копанка, таке собі невеличке водоймище. У такому мальовничому куточку проходило дитинство Віри. Її батьки були звичайними селянами. Тато – Аполлінарій Макарович – займався сільським господарством, а мама – Надія Стратонівна – була кравчицею та в усьому була чоловікові помічницею. Раділи батьки своїй єдиній донечці та, на жаль, недовго.

Пригадує ті важкі роки Віра Аполлінаріївна:

– Мій тато був дуже добрим. Так він і загинув через свою доброту та недалекоглядність. Одного разу він повертався з поля – віз снопи на возі. З ним була й мама. Люди, зустрівши його сказали: «Тікай, бо всіх чоловіків німці забирають». Тато у відповідь їм мовив, що він нікому нічого поганого не зробив і йому нічого боятися. Але час був складний, йшла війна. Із села забрали 70 чоловіків і повезли у село Шубків. Вони знаходилися у великому будинку, який був огорожений колючим дротом. Ми з мамою їздили до нього. Мені вдалося потрапити за межу дроту: я схопила тата за шию, дуже плакала, кричала, кликала його додому. Але німці нас розлучили. Це була остання наша зустріч. Цей будинок, в якому знаходилися чоловіки, фашисти обілляли бензином і підпалили. Шубківці чули крики людей, коли палав табір. Такою була помста фашистів за вбивство німецького офіцера, хоча ці люди ніякого стосунку до його смерті не мали. Так я

Хвилини відпочинку у відбілювальному цеху

втратила тата. Зараз на тому місці зведена велика фігура. А родичі загинили узяли землю з місця трагедії, привезли у Верхові і на кладовищі, у знак пам'яті про трагічну загибель чоловіків, поставили великий хрест, зробили братську могилу, а на хресті вмонтували мармурову дошку з іменами тих, хто згорів у вогні. Усі вони залишилися в пам'яті односельців.

Люди в нашому селі дуже співучі і талановиті. Вони часто ставили різноманітні вистави. У нашій родині, по маминій лінії, усі співали. У мами було семеро сестер і один брат. Вони всі до глибокої старості співали у церковному хорі. Я теж дуже любила співати. У першому класі мене навчала вчителька Віра Данилівна Мукосій. Вона гарно грала на гітарі. Під її акомпанемент я співала. Ми їздили на олімпіади і виборювали перші місця. А ще вона керувала сільським хором. Чоловік її – Микола Іванович Мукосій – керував церковним хором. Цим людям я завдячую, що вони були у моєму житті. Вони мені підставили надійне і вірне плече. Я в той час жила з бабусею, бо мама поїхала у Кривий Ріг на заробітки. Закінчивши школу, я шукала дорогу у велике життя.

Мої пісенні мандри

Хочу у декількох словах сказати, що випадковість подарувала мені зустріч із цією чарівною жінкою. І я була приємно здивована, що вона така активна, весела, хороший співровозмовник, і повірте, аніскілочка не виглядає на свій вік. Напевно, пісня зберегла їй молодість. Піс-

ня її чарівна, я її слухала з величезним задоволенням в оселі пані Віри. Пошли, Боже, їй здоров'я та благополуччя на довгі роки.

Дорога життя повела Віру Аполлінаріївну у Рівне. У 1952 році дівчина стала солісткою Рівненської філармонії. Керівником державного Поліського хору працював В.М.Крохмаль. Віра Аполлінаріївна стала окрасою колективу. Тут вона працювала до останніх днів існування хору – 1959 року.

Ізнову їй щастить. В Івано-Франківську проживала родина Мукосіїв. Із Верховя Микола Мукосій переїхав у верховинський край – він керував архієрейським хором у кафедральному соборі. Віра Данилівна теж була віддана пісні. Вони розшукали Віру Аполлінаріївну і запросили її в Івано-Франківський державний гуцульський хор.

– Гуцульський хор запросили на гастролі у Румунію, – розповідає пані Віра. – Потрібно було готуватися до гастролів, але не було у хорі артистки, котра співала б сопрано. Отож терміново запропонували мені приїхати в Івано-Франківськ. З 1959 року я працювала артисткою Івано-Франківської філармонії і залишилася на багато років у цьому красивому місті. Тим часом моя мама повернулася з Кривого Рогу додому і попросила мене повернутися на Рівненщину. Я, звісно, прислухалася до маминого прохання і залишила Івано-Франківськ, адже мені так хотілося побути з нею.

Я переїхала до Рівного, але про Івано-

Франківська сім'я, яка наділена бездонною добротою, мудрістю, умінням зазирнути у глибину душі іншого. Усе це давало їм змогу бути справжніми наставниками. Так як у мене не було батька, а мама була на заробітках, то вони передали мені ту любов і теплоту, яку я взяла у своє життя, як дарунок долі. Мукосії подарували мені на пам'ять збірник українських пісень, підписавши його: «Нашому соловейку».

Повернувшись у Рівне, Віра Аполлінаріївна не знала – куди їй доля поведе далі. Але змінювати вірність пісні не планувала. Знаючи її спів, Вірі Аполлінаріївни запропонували роботу на Рівненському льонокомбінаті, в обробному цеху. Вона мала можливість працювати і співати у палаці культури «Текстильник». Керівником естрадного оркестру в той час був Олександр Коневський. Музика оркестру і спів Віри Аполлінаріївни лунав на творчих вечорах міста, державних святах, різних урочистостях. За це колектив неодноразово отримував винагороди.

– Льонокомбінат був для мене не тільки місцем роботи, але й місцем популяризації української народної пісні, – каже пані Віра. – Я часто згадую ті часи, шкодую, що повернення у минуле уже ніколи не буде, але спогад про художній колектив, із яким мені доводилося виступати, приємно зігріває мою душу. Спостерігаючи за відновленням роботи на Рівненському льонокомбінаті, радію разом із друзями. Підприємство зажило новим життям, випускаються тканини, а робітники працюють у нових хороших умовах. Будемо сподіватися, що й пісня знайде своє місце у житті цього молодого й енергійного колективу. Отож, усі надії покладаємо на власника Рівненського льонокомбінату Олега Червонюка, який впевнено піднімає підприємство з розвалин і запустіння. Нехай у його стінах задзвенить пісня своїм дзвінкоголоссям, даючи надію на великі перемоги життя. А я продовжуватиму спів у церковному хорі, несучи хвалу Господу за його милості, які він посилає нам.

Лариса ГЛОВАЦЬКА